

ANTWOORDEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE

OP HET SPECIAAL VERSLAG VAN DE
EUROPESE REKENKAMER

Gegevens in het gemeenschappelijk
landbouwbeleid – potentieel van big data voor
beleidsevaluaties onbenut

Inhoud

I. ALGEMENE INLEIDING OP DE ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE.....	2
II. ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE OP DE BELANGRIJKSTE OPMERKINGEN VAN DE REKENKAMER	3
1. Een gegevensgestuurd gemeenschappelijk landbouwbeleid.....	3
2. Ondanks enkele lacunes in de gegevens beschikt de Commissie over voldoende kennis om effectbeoordelingen uit te voeren en passende beleidsmaatregelen voor te stellen.....	3
3. Het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen is een van de belangrijkste gegevensactiva.....	4
4. Van enquêtes tot gegevens van particuliere sensoren.....	4
5. Het aanbieden van een centraal toegangspunt tot gegevens wordt door de ERK als een goede praktijk beschouwd.....	5
III. ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE OP DE AANBEVELINGEN VAN DE REKENKAMER.....	5
1. Aanbeveling 1 — Vaststellen van een kader voor het gebruik van uitgesplitste gegevens uit het GBCS.....	5
2. Aanbeveling 2 — Meer gebruikmaken van gegevensbronnen en deze ontwikkelen om tegenmoet te komen aan de beleidsbehoeften.....	6

Dit document bevat de antwoorden van de Europese Commissie op de opmerkingen in een speciaal verslag van de Europese Rekenkamer overeenkomstig artikel 259 van het [Financieel Reglement](#) en zal samen met het speciaal verslag zal worden bekendgemaakt.

I. ALGEMENE INLEIDING OP DE ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie beschikt over grote hoeveelheden gegevens voor de opzet, monitoring en evaluatie van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Die informatie is het resultaat van eerdere en huidige inspanningen om een breed scala aan gegevens te verzamelen en te gebruiken in de verschillende fasen van de (GLB-)cyclus: analyse, beleidsontwerp, effectbeoordeling van alternatieve beleidsopties, beleidsuitvoering en daarmee verband houdende monitoring, controle en evaluatie, maar ook voor andere gebieden zoals internationale onderhandelingen, communicatie, middelenbeheer enz.

Net zoals de beleidsdoelstellingen van het GLB in de loop der jaren zijn veranderd, zo zijn ook de gegevensbehoeften veranderd en uitgebreid tot andere aspecten zoals agromilieuv variabelen, emissie, bio-energie enz. Deze enorme hoeveelheid gegevens wordt dagelijks gebruikt door het directoraat-generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling (DG AGRI) en door de rest van de Commissie, maar met name bij de uitvoering van effectbeoordelingen worden ze op grote schaal benut. De recentste effectbeoordeling van het toekomstige GLB was gebaseerd op een ongeziene hoeveelheid gegevens, studies en ander onderzoek, evaluaties, modelleringsinstrumenten, geavanceerde methoden om kwantitatieve en kwalitatieve input te verzamelen en de opties te rangschikken, enz., alsook op een inclusieve en uitgebreide samenwerking tussen de diensten, waarbij tientallen collega's in DG AGRI en in de hele Commissie meer dan een jaar betrokken waren. De Commissie heeft verschillende initiatieven genomen om meer gebruik te maken van bestaande gegevens en om gegevensuitwisseling tussen de lidstaten te vergemakkelijken.

In het verslag van de Europese Rekenkamer over het gebruik van big data wordt erkend dat de Commissie over een grote hoeveelheid gegevens beschikt en wordt onderzocht of de Commissie deze goed benut. Het verslag komt gelegen vanwege de relevantie en tijdigheid ervan, op een moment dat de vooruitgang op het gebied van digitale technologieën tot een exponentiële groei van gegevens leidt. De Commissie is het eens met de oproep van de Rekenkamer om beter gebruik te maken van uitgesplitste gegevens van de lidstaten en om deze, samen met de gegevens van andere, nieuwe bronnen te verzamelen en te integreren om een aantal nog bestaande lacunes in de gegevens aan te pakken. De Commissie zal zich ook blijven inzetten voor het wegwerken van de belemmeringen die het delen en integreren van gegevens in de weg staan, en zal daarbij proxy's en modelleringsbenaderingen ontwikkelen.

Dankzij de grote hoeveelheid gegevens, de juiste instrumenten en methoden en ervaren en gekwalificeerde ambtenaren heeft de Commissie de brede beleidsprestaties kunnen beoordelen en door middel van diepgaande effectbeoordelingen heeft zij de tekortkomingen kunnen aanpakken en empirisch onderbouwde beleidsvoorstellen kunnen ontwikkelen.

Net als voor alle bedrijven en instellingen bestaat de echte grootste uitdaging voor de komende jaren in een betere toegang tot en een intensiever gebruik van de big data die door de data-/digitale revolutie worden gegenereerd, met de talrijke apparaten en sensoren die met het internet der dingen verbonden zijn. De Commissie investeert enorm in kaderwetgeving (bv. dataverordening, datagovernanceverordening, verordening artificiële intelligentie, enz.), gericht onderzoek en financiële steun voor het opzetten van de nodige infrastructuur.

De Commissie aanvaardt de aanbevelingen volledig.

Sinds de controle door de Rekenkamer werd afgerond, werd er verder vooruitgang geboekt op enkele belangrijke gebieden:

- De werkzaamheden voor de overgang van het ILB (informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen) naar het IDL (informatienet inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven) vorderen snel, in overeenstemming met de “van boer tot bord” -strategie. De uitwisselingen met de lidstaten zijn geïntensiveerd en een ontwerp van de nieuwe IDL-basishandeling wordt voorbereid met het oog op goedkeuring door de Commissie.
- De uitvoeringshandeling en de gedelegeerde handeling met betrekking tot het GBCS bevinden zich in een vergevorderd stadium en zullen binnenkort ter stemming of ter goedkeuring worden voorgelegd. Deze bevatten onder meer bijzonderheden over het nieuwe areaalmonitoringsysteem.
- De ontwerpuitvoeringsverordening betreffende gegevens voor monitoring en evaluatie is met de lidstaten besproken in comités en deskundigengroepen en de goedkeuring ervan is gepland voor medio 2022.

II. ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE OP DE BELANGRIJKSTE OPMERKINGEN VAN DE REKENKAMER

1. Een gegevensgestuurd gemeenschappelijk landbouwbeleid

In het verslag wordt erkend dat “de Commissie over grote hoeveelheden gegevens beschikt voor de opzet, monitoring en evaluatie van het GLB”¹. Die informatie is het resultaat van eerdere en huidige inspanningen om een breed scala aan gegevens te verzamelen, die de Commissie op grote schaal gebruikt in de verschillende fasen van de GLB-cyclus. Met de veranderende beleidsdoelstellingen van het GLB om in te spelen op de nieuwe uitdagingen van de afgelopen 60 jaar (bv. voedselzekerheid, voedselveiligheid, milieu, klimaat enz.) en op de verwachtingen van de burgers, zijn ook de gegevensbehoeften veranderd en uitgebreid tot andere aspecten zoals agromilieuv variabelen, emissies, bio-energie enz.

2. Ondanks enkele lacunes in de gegevens beschikt de Commissie over voldoende kennis om effectbeoordelingen uit te voeren en passende beleidsmaatregelen voor te stellen

In het verslag wordt weliswaar erkend dat de Commissie over grote hoeveelheden gegevens beschikt voor de opzet, monitoring en evaluatie van het GLB, maar er worden tevens enkele gebieden vermeld waarop verbeteringen nodig zijn. De Commissie is het met deze beoordeling eens en hoewel zij, zoals in het verslag wordt gesteld, over een grote hoeveelheid relevante gegevens beschikt, probeert zij voortdurend de weinige gebieden waarop gegevens moeilijk te verkrijgen zijn, aan te pakken door:

- de lidstaten aan te moedigen deze gegevens te verzamelen;

¹ Zie de paragrafen 16-21 van het verslag van de Rekenkamer.

- medefinanciering te verstrekken voor de verzameling van statistieken (bv. ILB - informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen, landbouwstructurenquête/geïntegreerde landbouwstatistieken, LUCAS –Land use and land cover survey);
- gegevensreeksen aan te kopen;
- middelen te investeren om het delen van gegevens van de lidstaten te vergemakkelijken;
- op maat gesneden onderzoeks- en innovatieacties, en
- het gebruik van proxy's en modelleringsinstrumenten.

Onder de lacunes in de gegevens noemt de ERK de inkomens van landbouwhuishoudens, d.w.z. het feit dat de Commissie geen gedetailleerde gegevens verzamelt over de andere bronnen van inkomsten van het landbouwhuishouden. In antwoord op recente speciale verslagen van de Rekenkamer² heeft de Commissie de gelegenheid gehad te verwijzen naar de volgens haar onvoordelige kosten-batenanalyse in verband met deze specifieke gegevensverzameling en de sterke weerstand van de lidstaten om deze informatie te verzamelen.

Daarom is de Commissie van mening dat de grote hoeveelheid relevante gegevens waarover zij beschikt (en de werkzaamheden om de weinige resterende lacunes aan te pakken), haar in staat stelt over voldoende kennis te beschikken om effectbeoordelingen uit te voeren en passende beleidsmaatregelen voor te stellen.

3. Het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen is een van de belangrijkste gegevensactiva

Het ILB — informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen — is een van de belangrijkste AGRI-gegevensactiva en IT-systemen. Het is een van de belangrijkste AGRI-gegevensverzamelingen, verzamelt individuele gegevens, wordt op grote schaal gebruikt en is essentieel in de verschillende fasen van de beleidscyclus (effectbeoordeling, beleidsuitvoering, evaluatie). De overgang naar het IDL (informatienet inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven) is een belangrijke ontwikkeling in de beschikbaarheid van gegevens van DG AGRI en is precies gericht op het wegwerken van belangrijke lacunes in de gegevens over ecologische en sociale aspecten van duurzaamheid. In het kader van deze overgang komt er tevens een algemene modernisering met een betere uitwisseling van gegevens en een beter gebruik van de verzamelde informatie, onder meer om landbouwers advies en benchmarking te verstrekken.

4. Van enquêtes tot gegevens van particuliere sensoren

Nieuwe technologieën maken het mogelijk een ongekende hoeveelheid gegevens te genereren door middel van sensoren en andere apparaten die met het internet der dingen verbonden zijn. Het benutten van de meest relevante van deze gegevens kan een enorme stap zijn in de richting van het wegwerken van bestaande gegevenslacunes en kan mogelijk in de plaats komen van de bestaande enquêtes, die omslachtig en duur zijn. De afgelopen twee jaar heeft de Commissie wetgevingsvoorstellen goedgekeurd op het gebied van datagovernance en gegevensuitwisseling (bv. datagovernanceverordening, dataverordening) om het onbenutte potentieel van deze big data te benutten. Verdere stappen voor het verkrijgen van toegang tot deze nieuwe gegevensbronnen verlopen niet automatisch; er moeten daarentegen stimulansen, infrastructuur en win-winoplossingen worden gecreëerd.

² Zoals SV nr. 01/2016 en SV nr. 10/2018.

In 2019 heeft de Commissie “Een op gegevens gebaseerde landbouw” voorgesteld, een kandidaat-partnerschap in het kader van Horizon Europa, gericht op het koppelen van publieke en private belangen bij het gebruik, het hergebruik en de benutting van landbouwgegevens en bij het aanbieden van op gegevens gebaseerde oplossingen.

Voorts werkt de Commissie aan de totstandbrenging van gemeenschappelijke gegevensruimten, ook in de landbouw, met als doel een veilige en betrouwbare gegevensruimte te ontwikkelen waar de landbouwsector op transparante wijze gegevens kan delen en raadplegen, waardoor zijn economische en milieuprestaties kunnen worden verbeterd. Deze gegevensruimte is in de eerste plaats bedoeld als ondersteuning voor de particuliere actoren (bv. landbouwers, machinefabrikanten, maar ook zaaizaadbedrijven, verzekeraars, banken, enz.) en de bredere digitale economie om nieuwe diensten te genereren; bepaalde gegevens kunnen ook nuttig zijn voor de beleidsvorming. De Commissie heeft onlangs een oproep tot het indienen van voorstellen gepubliceerd voor een gecoördineerde en ondersteunende actie waarbij mogelijke opties en conceptuele benaderingen voor de ontwikkeling van de toekomstige dataruimte zullen worden onderzocht, en waarbij belanghebbenden en lidstaten worden betrokken. De resultaten van de actie worden verwacht in 2024.

5. Het aanbieden van een centraal toegangspunt tot gegevens wordt door de ERK als een goede praktijk beschouwd

De Commissie is ingenomen met de positieve beoordeling door de Rekenkamer van de verwezenlijkingen op het gebied van het beschikbaar stellen van een schat aan gegevens aan het brede publiek via het “agri-food data portal” van het directoraat-generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling³. Er worden niet alleen inspanningen geleverd om relevante gegevens te verzamelen en te gebruiken, onder meer met geavanceerde methoden zoals grote agro-economische modellen, maar ook om de meest relevante gegevens openbaar te maken. Dit gebeurt door middel van duidelijke visualisaties en gebruiksvriendelijke interfaces om de gegevens te downloaden, waarbij ook wordt gezorgd voor machine-tot-machine-capaciteiten en mobiele/tablettoegankelijkheid.

III. ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE OP DE AANBEVELINGEN VAN DE REKENKAMER

1. Aanbeveling 1 — Vaststellen van een kader voor het gebruik van uitgesplitste gegevens uit het GBCS

De Commissie aanvaardt aanbeveling 1 en zal verder werken aan een juridisch, technisch en administratief kader voor het delen en hergebruiken van gegevens uit het GBCS en andere gegevensbronnen in de lidstaten, boven op de informatie die de Commissie in de jaarlijkse prestatieverslagen ontvangt. Deze gegevens zullen nuttig zijn om het beleid te monitoren en te evalueren.

Streefdatum voor de uitvoering: 2024.

³ <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/home.html>

2. Aanbeveling 2 — Meer gebruikmaken van gegevensbronnen en deze ontwikkelen om tegemoet te komen aan de beleidsbehoeften

a) Meer gebruikmaken van bestaande gegevensbronnen, nieuwe gegevensbronnen in overweging nemen of bestaande gegevensbronnen combineren

De Commissie streeft voortdurend naar hergebruik van bestaande gegevensreeksen die voor andere doeleinden zijn verzameld. Daarom aanvaardt de Commissie aanbeveling 2, punt a), om meer gebruik te maken van bestaande gegevensbronnen (bijv. administratieve gegevens en statistische enquêtes en Copernicus-gegevens), nieuwe gegevensbronnen in overweging te nemen of bestaande gegevensbronnen te combineren.

b) De mogelijkheid onderzoeken om gebruik te maken van proxy's of indirecte gegevensbronnen wanneer het gebruik van directe bronnen niet haalbaar is voor de beoordeling van kernindicatoren of -aspecten

De Commissie aanvaardt aanbeveling 2, punt b), en zal verder werken aan meer geavanceerde methoden om geschikte proxy's en andere methoden in kaart te brengen.

c) Nagaan of op grotere schaal gebruik kan worden gemaakt van gegevens over landbouwwerktuigen

De Commissie aanvaardt aanbeveling 2, punt c), om na te gaan of op grotere schaal gebruik kan worden gemaakt van gegevens over landbouwwerktuigen. De Commissie zal verder werken aan het bestuderen en gebruiken van beschikbare gegevens over landbouwwerktuigen en zal instrumenten ontwikkelen voor het verzamelen van gegevens.

Streefdatum voor de uitvoering: 2025.